Kayıtsız Eurobond ve Zamanaşımı

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay 11. Hukuk Dairesi	21.12.2023	Onama

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2022/3567	2023/7587	TBK 116, 5411 s. Bankacılık K., 3095 s.K. 4/a, HMK 369, 370, 371

ÖZET

Müşteri, bankaya yatırdığı parayla kendisi ve torunları adına eurobond alındığını, şubede hesap olmadığını öğrendi. Talimatları eski çalışan imzalamıştı; mahkemeler 1.482.189,84 USD'nin faiziyle iadesine hükmetti, para bankada sayıldığından zamanaşımını reddetti; Yargıtay onadı.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/banka-kayitlarinda-olmayan-eurobond-zamanasimi-2023-7587/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

11. Hukuk Dairesi 2022/3567 E. , 2023/7587 K.

"İçtihat Metni"

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 21. Hukuk Dairesi

SAYISI : 2021/1505 Esas, 2022/352 Karar

DAVA TARİHİ

HÜKÜM : Esastan ret

İLK DERECE MAHKEMESİ : Ankara 3. Tüketici Mahkemesi

SAYISI : 2017/1 E., 2021/176 K.

Taraflar arasındaki alacak davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın kabulüne karar verilmiştir.

Kararın davalı vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince başvurunun esastan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin davalı Banka'daki birikimlerini dövize çevirip eurobond aldığını, üç torunu adına da velileri olarak eurobond alımı yaptığını, birikimlerinin bir kısmını çekmek istediğinde Yenimahalle Şubesinde müvekkili veya torunları adına bir hesabın bulunmadığının bildirildiğini ileri sürerek müvekkilinin 1.419.189,84 USD tutarındaki eurobondunun 29.05.2015- 26.09.2016 aralığındaki getiri tutarıyla birlikte ve davanın uzaması ve vade tarihi olan 26.09.2016 tarihinin aşılması durumunda bu tarihten itibaren de Devlet Bankalarının USD para birimi ile açılmış bir yıl vadeli mevduat hesabına ödediği en yüksek faiz oranına göre işleyecek yasal faiz tutarıyla birlikte tüm meblağın bilirkişi marifetiyle hesap edilip müvekkiline aynen USD cinsinden ödenmesini, müvekkilin, ... olarak hareket ettiği, ... için alım yaptığı 23.000,00 USD tutarındaki, ... için alım yaptığı 23.000,00 USD tutarındaki, ... için alım yaptığı 17.000,00 USD tutarındaki, eurobondun 29.05.2015 -26.09.2016 aralığındaki getiri tutarıyla birlikte ve davanın uzaması ve vade tarihi olan 26.09.2016 tarihinin aşılması durumunda bu tarihten itibaren de Devlet Bankalarının USD para birimi ile açılmış bir yıl vadeli mevduat hesabına ödediği en yüksek faiz oranına göre işleyecek yasal faiz tutarıyla birlikte tüm meblağın bilirkişi marifetiyle hesap edilip müvekkiline USD cinsinden ödenmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; taleplerin zamanaşımına uğradığını, belirtilen eurobond tutarında müvekkili nezdinde bir para girişinin olmadığını, bu yönde bir hesap ve kayıt bulunmadığını, torunlarının hesaplarında 25.01.2012 tarihinden sonra hareket görülmediğini, davacının Banka kayıtlarında yer almayan, geçerliliği bulunmayan bir takım belgelere dayanan taleplerinin haksız kazanca yönelik olduğunu savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile geçmiş döneme ait kayıtların davalı banka tarafından dosyaya ibraz edilmemiş olması nedeniyle hesap hareketlerinin tümünün ortaya konulamadığı, bu kapsamda 28.01.2004 tarihinde davalı banka aktifine giren 708.630,00 TL'nin davacıya nakden veya hesaben ödendiğine ilişkin herhangi bir belgeye rastlanmadığı, davacının ibraz ettiği 29.05.2015 tarihli Menkul Kıymet İşlemleri Müşteri Talimatı isimli belgedeki imzanın banka eski çalışanı ...'e ait olduğunun imza incelemesi sonucu belirlendiği, dava dışı ...'in banka teftiş kurulunca düzenlenen soruşturma raporunda davacı dışındaki başka müşterilerle ilgili olarak imzalarını taklit etmek suretiyle müşteri hesaplarından zimmetine para geçirdiğinin ve usulsüz işlemlerin ortaya çıkmaması için müşterileri yanlış yönlendirdiğinin belirtildiği, hakkında açılan ceza davasında yer ... iddianame ve bilirkişi raporunda da bu konuda tespitlerin yer aldığı, ... tarafından imzalanmış olduğu tespit edilen 29.05.2015 tarihli belgeye göre 1.419.189,84 USD tutarındaki eurobond bedelini davacıdan aldığı parayı güvenle saklayıp istenildiğinde iade etmekle

yükümlü ve mudiine karşı en hafif kusurundan dahi sorumlu olan davalının davacıya ödemesi gerektiği, yine aynı şekilde davacının torunları adına açtığı hesaplara yatırılmak üzere davalı bankanın eski çalışanı dava dışı ...'e teslim edilen parayı banka kayıtlarına almadan belge düzenleyerek uhdesine geçirdiği, bu hesaplara ilişkin kayıt dışı olarak düzenlenen 29.05.2015 tarihli belgelerdeki imzaların davalı Bankanın eski personeli ...'e ait olduğunun imza incelemesi sonucu tespit edildiği gerekçesiyle davanın kabulüne, davacının kendi adına bankaya yatırdığı 1.419.189,84 USD ile velisi olarak ... ... hesabına yatırdığı 23.000,00 USD, velisi olarak ... hesabına yatırdığı 23.000,00 USD, velisi olarak ... ... hesabına yatırdığı 17.000,00 USD olmak üzere toplam 1.482,189,84 USD'nin davalıdan alınarak davacıya verilmesine, söz konusu alacağın 29.05.2015 işlem tarihinden 26.09.2016 vade sonuna kadar eurobonda uygulanan yıllık %2,6 oranında, 26.09.2016 vade sonundan ödeme tarihine kadar ise 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun'un (3095 sayılı Kanun) 4/a maddesi uyarınca kamu bankalarının USD cinsi mevduata ödediği en yüksek oranda faiz yürütülmesine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. İstinaf Sebepleri

Davalı vekili istinaf dilekçesinde özetle; davanın zamanaşımına uğradığını, Banka kayıtlarına girmeyen dayanak belgelerin sahte üretildiğini, davacının müvekkilinin eski çalışanı ile birlikte hareket ederek bu belgeleri düzenlemediklerinin garantisinin olmadığını, davacının 11 yıl sessiz kalmasının hayatın olağan akışına aykırılık teşkil ettiğini, ceza dosyasının işbu dava ile ilgisinin bulunmadığını, davacının torunlarının hesaplarında iddia konusu işlemleri gerçekleştirmeye yarayacak bakiyenin olmadığını, zira ilgililerin vasisi davacı tarafından çekildiğini, müvekkilince üretilmeyen belgelerde çok yüksek faiz oranı gösterildiğini, müterafik kusurun değerlendirilmediğini ileri sürerek kararın kaldırılmasını istemiştir.

C. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davalı banka teftiş kurulunca dava dışı banka çalışanı iken 2016 yılında istifa eden ... hakkında davacı dışındaki diğer banka müşterileri ile ilgili olarak imzaların taklit edilmek suretiyle müşteri hesaplarından zimmetine para geçirilmesi ve usulsüz işlemlerin çıkmaması için müşterileri yanlış yönlendirdiği tespiti yapılarak hakkında suç duyurusunda bulunulduğu, yargılamanın Ankara 6. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2019/460 E. sayılı dosyası üzerinden devam ettiği, davacıya ait geçmiş dönem kayıtları davalı Bankaca dosyaya ibraz edilemediğinden hesap hareketlerinin tümü ile ortaya konulamadığı, 28.01.2004 tarihinde davalı Bankaya yatırılan ve davalı aktifine giren 708.630,00 TL'nin davacıya nakden veya hesaben ödendiğine ilişkin somut bilgi belgeye rastlanılmadığı, davacının sunduğu dava konusu olan 4 adet hesaba yönelik 29.05.2015 tarihli "Menkul Kıymet İşlemleri Müşteri Talimat" isimli belgedeki imzanın davalı banka çalışanı ...'e ait olduğunun Adli Tıp

Kurumu Fizik İhtisas Dairesince tespit edildiği, bu hale göre davacı adına davalı bankanın eski personeli olan ... tarafından imzalanmış olduğu tespit edilen 29.05.2015 tarihli belgeye göre 1.419.189,84 USD tutarındaki eurobond bedeli ile davacının torunları adına açılan hesaplar yönünden ise 29.05.2015 tarihli yine ... tarafından imzalanan belgelere göre ... ... adına yatırılan 23.000,00 USD, ... adına yatırılan 23.000,00 USD ve ... ... adına yatırılan 17.000,00 USD tutarındaki Eurobond bedellerinin (TBK'nın 116 ve devamı maddeleri ile 5411 sayılı Bankacılık Kanunu hükümlerine göre) istihdam ettiği banka personelinin üçüncü kişiye verdiği zarar nedeniyle davalının bir ... kuruluşu olmasından ötürü davacıdan aldığı parayı saklayıp istendiği anda iade etmekle yükümlü ve mudilerine karşı en hafif kusurundan dahi sorumlu olduğu, davacı yanca, davalıya yatırılan paranın eurobond hesabında değerlendirildiği, en son kendisine 29.05.2015 tarihli "Menkul Kıymet İşlemleri Müşteri Talimat" isimli belgenin verildiği anlaşılmakla davaya konu paranın halen Bankada bulunduğu gözetildiğinde zaman aşımı süresinin dolmadığı, 4 adet menkul Kıymet İşlemleri Müşteri Talimatı başlıklı dekontların sonradan davacı ve banka eski çalışanı ...'in birlikte düzenlemiş olabileceği iddia edilmiş ise de, bu iddiaya yönelik somut bilgi belge sunulmadığı gibi davacı yanın söz konusu işlemde dahili bulunduğuna yönelik hakkında bir dava açılmadığı gerekçesiyle davalı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davalı vekili temyiz dilekçesinde özetle; Banka kayıtlarındaki en son işlem tarihi 26.01.2005 tarihi olup, 11 yıl gibi ... bir zaman geçtiğini, davanın zamanaşımına uğradığını, müvekkilinin eski çalışanı ile alakalı müfettiş incelemesinin olduğu bilgisini herhangi bir şekilde edinmiş olan davacının akabinde, davaya konu belgeler ile müvekkil bankaya başvurduğunu, fakat davaya konu belgelerin, hiç bir surette müvekkili Banka sisteminden oluşturulmaması nedeniyle işlem yapılmadığını, dava konusu olarak belirtilen hükme esas belgeler ve belgedeki işlemlerin yok hükmünde olduğunu, bu belgelerin her zaman ve her yerde düzenlenebileceğini, eski çalışanın davacı ile birlikte ortak hareket ederek, müvekkil bankanın zararına bu belgeleri düzenlemediklerinin de garantisi bulunmadığını, davacının, müvekkiline yatırdığını iddia ettiği paranın gerçekten hesabına işlenip işlenmediğini, istediği işlemin yapılıp yapılmadığını, hele de bu miktardaki bir meblağın hesabına geçip geçmediğini kontrol etmemesi ve 11 yıl gibi bir süre hesabını kontrol etmemesi ve sessiz kalmasının hayatın olağan akışına aykırılık taşıdığını, bu davranışların davacının kusuru olduğunu, sahte olarak üretilmiş belgelere dayanılarak hüküm kurulduğunu, ağır ceza mahkemesinde görülen davanın bu dava ile bağlantısının bulunmadığını, üçüncü kişi bir müşterinin eylemleri ile ilgili olduğunu, finansal okuryazarlığı yüksek, ... yıllar kamuda yöneticilik yapan, akabinde ticari faaliyetine devam eden müşterinin bir usulsüzlüğü ilgili dönemde fark etmesi gerektiğini, bilirkişilerin yorumlarının müvekkilinin saklamakla ve ibraz

etmekle yükümlü olmadığı belgeler üzerinden kurgulandığını, bilirkişilerin belirttiği hesabın açılışına ilişkin yorumların müşteri iddialarıyla herhangi bir ilgisinin bulunmadığını, müvekkili Banka tarafından varlığı kabul edilmeyen hesabın başka bir yatırım hesabı olduğunu, müşteri iddiasına konu tüm işlemlerin bu hesaptan gerçekleştirildiğini, müvekkilinin mevcut olmayan bir hesaptan gerçekleşen işlemler üzerinden işlem yaptığı iddiasında bulunan, finansal okuryazarlığı yüksek olan davacının ispat yükünün kendisinde olduğunu, müşterinin torunlarına ilişkin hesaplarda işlemleri gerçekleştirmeye imkan sağlayacak herhangi bir bakiyenin bulunmadığını, bu hesaplardaki bakiyelerin tamamının ilgililerin vasisi olan davacı tarafından çekildiğini, tediye işlemlerinde yer ... imzaların grafolojik incelemesinde davacı tarafından imza atıldığının teyit edildiğini, başka bir müşterinin hesabı ile alakalı zimmet iddiası ile hakkında soruşturma yürütülen ve dava açılan bir müşteri işlemini mehaz alarak davacının hesaplarından usulsüz işlem yapıldığı iddiasını kıyasen haklı görülemeyeceğini, müterafik kusurun değerlendirilmediğini, dava konusu belgelere dayalı işlemler için, işlemlerin tamamının müvekkili personeli tarafından gerçekleşip gerçekleşmediğiyle ilgili tam olarak bir tespit yapılmamasına rağmen, dosyaya sunulan belgelerin müvekkil personeli tarafından düzenlendiği kanaatine varılamayacağını ileri sürerek kararın bozulmasını istemiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Dava, alacak istemine ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 369 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 370 ve 371 ... maddeleri.

3. Değerlendirme

1.Bölge adliye mahkemelerinin nihai kararlarının bozulması 6100 sayılı Kanun'un 371 ... maddesinde yer ... sebeplerden birinin varlığı hâlinde mümkündür.

2. Temyizen incelenen karar, tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dayandıkları belgelere, uyuşmazlığa uygulanması gereken hukuk kuralları ile hukuki ilişkinin nitelendirilmesine, dava şartlarına, yargılama ve ispat kuralları ile kararda belirtilen gerekçelere göre usul ve kanuna uygun olup davalı vekilince temyiz dilekçesinde ileri sürülen nedenler kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Temyiz olunan Bölge Adliye Mahkemesi kararının 6100 sayılı Kanun'un 370 ... maddesinin birinci fıkrası uyarınca ONANMASINA,

Aşağıda yazılı temyiz giderinin temyiz edene yükletilmesine,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

21.12.2023 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.